

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง อุบัติเหตุและแนวทางป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดกับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และแนวทางป้องกันอุบัติเหตุของนักเรียนอนุบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตและการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยพื้นที่ในการศึกษาประกอบด้วย โรงเรียนวัดสิริดาราม โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม โรงเรียนวัดไผ่ตัน โรงเรียนวัดยานนาวา โรงเรียนวัดช่องนนทรี โรงเรียนวัดไทโร โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก โรงเรียนวัดเสมียนนารี โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โรงเรียนสุเหร่าศาลาลอย โรงเรียนศาลาคู้ โรงเรียนวัดลานบุญ โรงเรียนวัดดงมูลเหล็ก โรงเรียนวัดวิมุตยาราม โรงเรียนวัดนิมมานนรดี โรงเรียนวัดทองนพคุณ โรงเรียนวัดดาวคนอง และโรงเรียนวัดม่วง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน ครูประจำชั้นอนุบาล จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analysis Induction) และนำข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอนุบาลมาจำแนกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตีความ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 อุบัติเหตุและแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุ

2.1 ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ

2.2 สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

2.3 แนวทางป้องกันอุบัติเหตุ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของกลุ่มโรงเรียน

จากผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ของวัดหรือมีศาลาด้านหน้า อาคารเรียนมีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีต พื้นสนามเป็นพื้นคอนกรีต สนามเด็กเล่นเป็นพื้นคอนกรีต มีบางโรงเรียนที่มีสนามเป็นพื้นยางสังเคราะห์ เครื่องเล่นสนามมีจำนวน

ไม่มากและมีการจัดไว้เป็นสัดส่วน ห้องเรียนชั้นอนุบาลอยู่บริเวณชั้นล่าง ภายในห้องเรียนมีการจัดเป็นมุมสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ จำนวนห้องเรียนชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่มีจำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนอนุบาลส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียน 30 คนต่อห้องเรียน ส่วนครูประจำชั้นมี 1 คน ต่อ 1 ห้องเรียน และมีพี่เลี้ยงมี 1 คน ต่อ 1 ห้องเรียน

กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ของวัดหรือมัสยิด อาคารเรียนมีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีต พื้นสนามเป็นพื้นคอนกรีต สนามเด็กเล่นส่วนใหญ่เป็นพื้นคอนกรีต มีเพียงบางโรงเรียนที่มีพื้นเป็นยางสังเคราะห์ เครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มากและมีการจัดไว้เป็นสัดส่วน ห้องเรียนอนุบาลอยู่บริเวณชั้น 2 ห้องเรียนชั้นอนุบาลส่วนใหญ่มีทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนอนุบาลต่อห้องที่มีน้อยที่สุดคือ 17 คนต่อ 1 ห้องเรียน ส่วนจำนวนนักเรียนอนุบาลต่อห้องที่มีมากที่สุดคือ 32 คนต่อ 1 ห้องเรียน โรงเรียนที่มีครูประจำชั้นอนุบาลน้อยที่สุดจะมีเพียง 4 คน ส่วนโรงเรียนที่มีครูประจำชั้นอนุบาลมากที่สุดจะมี 6 คน สำหรับพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่มีจำนวนน้อยที่สุดจะมีเพียง 2 คน และส่วนพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่มีจำนวนมากที่สุดจะมี 5 คน

กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ของวัดหรือมัสยิด อาคารเรียนมีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีต พื้นสนามเป็นพื้นคอนกรีต สนามเด็กเล่นส่วนใหญ่เป็นพื้นคอนกรีต เครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มากและมีการจัดไว้เป็นสัดส่วน ห้องเรียนอนุบาลอยู่ชั้น 1 และ 2 ในจำนวนเท่ากัน จำนวนห้องเรียนชั้นอนุบาลน้อยที่สุด 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาลมากที่สุด 9 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนอนุบาลต่อห้องที่มีน้อยที่สุดคือ 24 คน ต่อห้องเรียน ส่วนจำนวนนักเรียนอนุบาลต่อห้องที่มีมากที่สุดคือ 35 คน ต่อ 1 ห้องเรียน โรงเรียนที่มีครูประจำชั้นอนุบาลน้อยที่สุดจะมีเพียง 3 คน ส่วนโรงเรียนที่มีครูประจำชั้นอนุบาลมากที่สุดจะมี 9 คน สำหรับพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่มีจำนวนน้อยที่สุดจะมีเพียง 3 คน และส่วนพี่เลี้ยงของโรงเรียนมีจำนวนมากที่สุด 10 คน

กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ของวัดหรือมัสยิด อาคารเรียนมีลักษณะเป็นอาคารเรียนคอนกรีต พื้นสนามเป็นพื้นคอนกรีต มีเพียงบางโรงเรียนที่เป็นทั้งพื้นคอนกรีต เขตพื้นดิน สนามเด็กเล่นมีทั้งเป็นพื้นคอนกรีตและพื้นดิน เครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มากและมีการจัดไว้เป็นสัดส่วน ห้องเรียนอนุบาลอยู่ชั้น 1 และ 2 จำนวนเท่ากัน ห้องเรียนชั้นอนุบาลน้อยที่สุด 4 ห้องเรียน ส่วนห้องเรียนชั้นอนุบาลมากที่สุด 16 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนอนุบาลต่อห้องที่มีน้อยที่สุดคือ 24 คนต่อ 1 ห้องเรียน ส่วนจำนวนนักเรียนอนุบาลต่อห้องที่มีมากที่สุดคือ 35 คนต่อห้องเรียน โรงเรียนที่มีครูประจำชั้นอนุบาลน้อยที่สุดจะมีเพียง 4 คน ส่วนโรงเรียนที่มีครูประจำชั้นอนุบาลมากที่สุด

จะมีเพียง 16 คน สำหรับพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่มีจำนวนน้อยที่สุดจะมีเพียง 4 คน และส่วนพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่มีจำนวนมากที่สุด 16 คน

ตอนที่ 2 อุบัติเหตุและแนวทางป้องกันอุบัติเหตุ

จากผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และแนวทางป้องกันอุบัติเหตุ มีดังนี้

2.1 ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ

ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนทั้งกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการบาดเจ็บในลักษณะแผลถลอก ฟกช้ำ เคล็ดขัดยอก การบาดเจ็บส่วนใหญ่จะเกิดที่บริเวณหัวเข่า ข้อศอก ศีรษะและฝ่ามือ ซึ่งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมักจะเป็นการหกล้ม การวิ่งชนกัน การลื่นล้ม และการขว้างปาของใส่กัน โดยบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณสนามเด็กเล่น ส่วนในบริเวณหน้าห้องเรียน ระเบียงหน้าอาคารเรียน และบันไดก็จะพบบ้าง ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเกิดนอกกิจกรรมการเรียนการสอน ในช่วงเวลาพักกลางวัน และเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้ว ส่วนใหญ่ครูประจำชั้นและพี่เลี้ยงจะช่วยกันปฐมพยาบาลก่อน ถ้าอาการหนักก็จะนำส่งห้องพยาบาลหรือโรงพยาบาลต่อไปแล้วแต่กรณี

กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่การบาดเจ็บจะเป็นในลักษณะแผลถลอก ฟกช้ำ การบาดเจ็บส่วนใหญ่จะเกิดที่บริเวณหัวเข่าและศีรษะ ส่วนใหญ่จะเกิดจากการวิ่งชนกัน การหกล้ม และขว้างปาของใส่กัน บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณสนามเด็กเล่น อาคารเรียนและระเบียง ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเกิดนอกกิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงเวลาพักกลางวัน และเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วส่วนใหญ่ครูประจำชั้นและพี่เลี้ยงจะช่วยปฐมพยาบาลก่อน ถ้าอาการหนักก็จะนำส่งห้องพยาบาลหรือโรงพยาบาลไปแล้วแต่กรณี

กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่การบาดเจ็บจะเป็นในลักษณะแผลถลอก ฟกช้ำ การบาดเจ็บส่วนใหญ่จะเกิดที่บริเวณหัวเข่า ข้อศอก ส่วนใหญ่จะเกิดจากการหกล้ม การวิ่งชนกันและการลื่นล้ม บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณสนามเด็กเล่น หน้าอาคารเรียนและนอกห้องเรียน ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดนอกกิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงเวลาพักกลางวัน และเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้ว ส่วนใหญ่ครูประจำชั้นและพี่เลี้ยงจะช่วยปฐมพยาบาลก่อน ถ้าอาการหนักก็จะนำส่งห้องพยาบาลหรือโรงพยาบาลไปแล้วแต่กรณี

กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ การบาดเจ็บจะเป็นในลักษณะแผลถลอก ฟกช้ำและเคล็ดขัดยอก การบาดเจ็บส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่บริเวณหัวเข่า ศีรษะ และฝ่ามือ ส่วนใหญ่จะเกิดจากการวิ่งชนกัน การหกล้มและการลื่นล้ม บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเป็นที่บริเวณสนามเด็กเล่นและห้องเรียน ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเกิดนอกกิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงเวลาพักกลางวัน และเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้ว ส่วนใหญ่ครูประจำชั้นและพี่เลี้ยงจะช่วยปฐมพยาบาลก่อน ถ้าอาการหนักก็จะนำส่งห้องพยาบาลหรือโรงพยาบาลต่อไปแล้วแต่กรณี

2.2 สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทั้งในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากตัวนักเรียนเอง ซึ่งเกิดมาจากสาเหตุต่าง ๆ คือ การหยอกเย้า การเล่นกันและการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากตัวนักเรียนเอง ซึ่งเกิดมาจากสาเหตุต่าง ๆ คือ การเล่นกัน การหยอกเย้ากัน และการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากตัวนักเรียนเอง ซึ่งเกิดมาจากสาเหตุต่าง ๆ คือ การเล่นกัน การหยอกเย้ากัน และการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากตัวนักเรียนเอง ซึ่งเกิดมาจากสาเหตุต่าง ๆ คือ การเล่นกัน การหยอกเย้ากัน และการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

2.3 แนวทางป้องกันอุบัติเหตุ

2.3.1 การบริหารจัดการการป้องกันอุบัติเหตุ

การบริหารจัดการการป้องกันอุบัติเหตุทั้งในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ โดยมีการจัดทำเป็นแผนการศึกษาประจำปี และมีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนมาตรการป้องกันอุบัติเหตุพบว่า ส่วนใหญ่มีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยและให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุกับนักเรียนด้วย ในเรื่องกิจกรรมส่งเสริมการป้องกันอุบัติเหตุพบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน เช่น อบรมอาสาสมัครสาธารณสุขนักเรียน (อสร.) การบรรยายและฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ นอกจากนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ยังได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุ ซึ่งจะมีการ

ประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ และมีการประชุมกันเป็นประจำทุกเดือน โดยงบประมาณที่สนับสนุนจากต้นสังกัด ส่วนใหญ่จะเป็นงบประมาณเพื่อจัดซื้อ จัดจ้าง ไม่ได้รับงบประมาณป้องกันอุบัติเหตุโดยตรง ส่วนงบประมาณที่การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น มักจะเป็นในรูปแบบการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมและการให้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่จะมีการจัดทำ ทั้งที่เป็นสมุดบันทึกประจำวัน รายงานอุบัติเหตุรายเดือนและรายปี ส่วนการจัดทำประกันอุบัติเหตุ พบว่า มีการจัดทำประกันอุบัติเหตุ โดยมีการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการทำประกันอุบัติเหตุ ในด้านการแนะแนวสุขภาพ พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดแนะแนวสุขภาพโดยการใช้การแนะแนวหน้าเสาธง การจัดบอร์ดให้ความรู้ด้านอุบัติเหตุ ในด้านการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดไฟไหม้ พบว่า ส่วนใหญ่มีการฝึกปฏิบัติ แต่การฝึกปฏิบัติเวลาเกิดน้ำท่วมหรือพายุ และการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดแผ่นดินไหว ส่วนใหญ่ไม่มีการฝึกปฏิบัติเลย

กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุและมีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร มีมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุโดยการตรวจสอบสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการป้องกันอุบัติเหตุ มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน การบรรยายและการฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ นอกจากนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุ ซึ่งจะมีการประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุและมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน โดยงบประมาณที่สนับสนุนจากต้นสังกัด ส่วนใหญ่จะเป็นงบประมาณเพื่อจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณจากหน่วยงานอื่นจะเป็นงบประมาณสนับสนุนด้านการฝึกอบรม และการให้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ มากกว่าในการจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุมีการจัดทำทั้งที่เป็นสมุดบันทึกประจำวัน รายงานอุบัติเหตุรายเดือนและรายปี สำหรับการจัดทำประกันอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่มีการจัดทำประกันอุบัติเหตุให้ มีการแนะแนวสุขภาพ โดยมีการแนะแนวหน้าเสาธงและจัดบอร์ดให้ความรู้ด้านอุบัติเหตุ มีการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดไฟไหม้ แต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติสำหรับการฝึกปฏิบัติเวลาเมื่อเกิดน้ำท่วมหรือพายุ และแผ่นดินไหว แต่ก็มีบางโรงเรียนที่มีการสอนการปฏิบัติตัวเวลาเกิดเหตุ

กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ และมีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร มีมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีการตรวจสอบสภาพแวดล้อม และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการป้องกันอุบัติเหตุ โดยจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน มีการบรรยายและฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ นอกจากนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการ

ป้องกันอุบัติเหตุ ซึ่งจะมีการประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ และมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน โดยงบประมาณที่สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนใหญ่เป็นงบประมาณเพื่อจัดซื้อ จัดจ้าง ส่วนงบประมาณที่สนับสนุนจากหน่วยงานอื่น มีบางเพียงโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน สำหรับการสนับสนุนในด้านการฝึกอบรม และการให้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ โดยจัดทำเป็นสมุดบันทึกประจำวัน รายงานอุบัติเหตุรายเดือนและรายปี สำหรับการจัดทำประกันอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่มีการจัดทำประกันอุบัติเหตุในด้านการแนะแนวสุขภาพ ส่วนใหญ่มีการแนะแนวหน้าเสาธง จัดบอร์ดให้ความรู้ด้านอุบัติเหตุ และการใช้เสียงตามสาย นอกจากนี้ยังมีการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดไฟไหม้ การฝึกปฏิบัติเวลาเกิดน้ำท่วมหรือพายุ และเวลาเกิดแผ่นดินไหว มีเพียงบางโรงเรียนเท่านั้นที่มีการฝึกปฏิบัติ

กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุและมีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนมาตรการการป้องกันอุบัติเหตุ โดยมีการตรวจสอบสภาพแวดล้อม และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุนอกจากนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุ ซึ่งจะมีการประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ และมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน โดยที่งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนใหญ่เป็นงบประมาณจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนงบประมาณที่สนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ซึ่งมีบางโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน จะเป็นการสนับสนุนการฝึกอบรมและการให้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุมีการจัดทำที่เป็นสมุดบันทึกประจำวัน รายงานอุบัติเหตุรายเดือนและรายปี สำหรับการจัดทำประกันอุบัติเหตุส่วนใหญ่มีการจัดทำประกันอุบัติเหตุ ในด้านการแนะแนวสุขภาพ ส่วนใหญ่มีการแนะแนวหน้าเสาธง การใช้บอร์ดประชาสัมพันธ์ และการใช้เสียงตามสาย มีการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดไฟไหม้ ส่วนการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดน้ำท่วมหรือพายุ และการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดแผ่นดินไหว ยังไม่มีการฝึกปฏิบัติเลย

2.3.2 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีสนามของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นสนามพื้นคอนกรีต สนามเด็กเล่น ส่วนใหญ่พื้นคอนกรีตและพื้นยางสังเคราะห์ มีเครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มากนัก ห้องพยาบาลมีการจัดไว้เฉพาะ ซึ่งมีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ พร้อมมีอาจารย์ดูแลประจำปี การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ไว้เฉพาะแยกกันต่างหาก โดยน้ำดื่มมีการติดตั้งเครื่องทำน้ำเย็น มีเครื่องตัดไฟ พร้อมต่อสายดิน น้ำใช้มีการแยกไว้ต่างหาก การระบายน้ำส่วนใหญ่มีฝาท่อระบายน้ำ และมีการติดตั้งบ่อดักไขมันซึ่งมีการทำความสะอาดเสมอ ส่วนห้องเรียน

ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เมนต์ มีบางห้องปูเสื่อน้ำมัน กระเบื้อง หรือปาร์เก้ ในห้องเรียนมีการจัดโต๊ะเก้าอี้ใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ส่วนโรงฝึกพลศึกษา ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดไว้โดยเฉพาะ แต่จะใช้บริเวณสนามหน้าเสาธง ห้องประชุม หรือโรงอาหารแทน

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า สนามของโรงเรียนเป็นสนามพื้นคอนกรีต สนามเด็กเล่น เป็นพื้นคอนกรีตและพื้นยางสังเคราะห์ มีบางโรงเรียนไม่มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มาก ห้องพยาบาลมีการจัดไว้เฉพาะ มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ พร้อม มีอาจารย์ดูแลประจำปี การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ไว้เฉพาะแยกกันต่างหาก โดยน้ำดื่มมีการติดตั้งเครื่องทำน้ำเย็น มีเครื่องตัดไฟพร้อมต่อสายดิน น้ำใช้มีการแยกไว้ต่างหาก การระบายน้ำมีฝาปิดเรียบร้อย มีบ่อดักไขมันซึ่งมีการทำความสะอาดเสมอ ส่วนห้องเรียนบางห้องปูเสื่อน้ำมัน กระเบื้อง หรือปาร์เก้ ในห้องเรียนมีการจัดโต๊ะเก้าอี้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ในส่วนโรงฝึกพลศึกษา ไม่มีการจัดไว้โดยเฉพาะ แต่จะใช้บริเวณสนามหน้าเสาธง ห้องประชุมหรือโรงอาหารแทน

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ผลการศึกษาพบว่า สนามของโรงเรียนเป็นสนามพื้นคอนกรีตและพื้นดิน สนามเด็กเล่น เป็นพื้นคอนกรีตและพื้นยางสังเคราะห์ มีบางโรงเรียนไม่มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มาก ห้องพยาบาลมีการจัดไว้เฉพาะ มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ พร้อม มีอาจารย์ดูแลประจำปี การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ไว้เฉพาะแยกกันต่างหาก โดยน้ำดื่มมีการติดตั้งเครื่องทำน้ำเย็น มีเครื่องตัดไฟพร้อมต่อสายดิน น้ำใช้มีการแยกไว้ต่างหาก การระบายน้ำมีฝาปิดเรียบร้อย มีบ่อดักไขมันซึ่งมีการทำความสะอาดเสมอ ส่วนห้องเรียนบางห้องปูเสื่อน้ำมัน กระเบื้อง หรือปาร์เก้ ในห้องเรียนมีการจัดโต๊ะเก้าอี้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ในส่วนโรงฝึกพลศึกษา ไม่มีการจัดไว้โดยเฉพาะ แต่จะใช้บริเวณสนามหน้าเสาธง ห้องประชุมหรือโรงอาหารแทน

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า สนามของโรงเรียนเป็นสนามพื้นคอนกรีต สนามเด็กเล่น เป็นพื้นคอนกรีตและพื้นยางสังเคราะห์ มีบางโรงเรียนไม่มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มาก ห้องพยาบาลมีการจัดไว้เฉพาะ มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ พร้อม มีอาจารย์ดูแลประจำปี การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ไว้เฉพาะแยกกันต่างหาก โดยน้ำดื่มมีการติดตั้งเครื่องทำน้ำเย็น มีเครื่องตัดไฟพร้อมต่อสายดิน น้ำใช้มีการแยกไว้ต่างหาก การระบายน้ำมีฝาปิดเรียบร้อย มีบ่อดักไขมันซึ่งมีการทำความสะอาดเสมอ ส่วนห้องเรียนบางห้องปูเสื่อน้ำมัน กระเบื้อง หรือปาร์เก้ ในห้องเรียนมีการจัดโต๊ะเก้าอี้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ในส่วนโรงฝึกพลศึกษา ไม่มีการจัดไว้โดยเฉพาะ แต่จะใช้บริเวณสนามหน้าเสาธง ห้องประชุมหรือโรงอาหารแทน

2.3.3 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ทั้งกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า การจัดการเรียน ซึ่งการสอนการป้องกันอุบัติเหตุจะบูรณาการลงไปในวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่จะสอนโดยการบรรยาย การใช้บทบาทสมมติ การเล่นเกม และการใช้หุ่นผ้า ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่จะใช้รูปภาพ ภาพโฆษณา ตึกตาผ้า วีดิทัศน์ ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ใช้การประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีการสอบถามจากตัวนักเรียนทั้งก่อนและหลังสอน รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรม ส่วนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน ส่วนใหญ่จะสอนเกี่ยวกับการเดินทางไปกลับให้ปลอดภัยในห้องเรียนมีการจัดห้องเรียนให้ปลอดภัย โดยมีการแบ่งห้องสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการสอนในเรื่องความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม ส่วนใหญ่จะมีการสอนวิธีการใช้ และจะมีครูหรือพี่เลี้ยงพาไปด้วยเสมอ ในเรื่องความปลอดภัยในการใช้อาคารต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่จะมีการสอนการใช้ห้องต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยจะสอนการเดินทางขึ้นลงบันได ในเรื่องความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์หรือของมีคมต่าง ๆ มีการสอนวิธีใช้และข้อควรระวัง และจะมีการสอนการป้องกันเกี่ยวกับอันตรายจากพืชและสัตว์ต่าง ๆ สำหรับความปลอดภัยในการเล่นและการใช้สนามเด็กเล่น ส่วนใหญ่จะมีการวางกฎ ระเบียบการเล่น มีการตรวจสอบเครื่องเล่นสนาม และมีครูหรือพี่เลี้ยงดูแลตลอด

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ จะบูรณาการสอนเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุลงไปในวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะสอนโดยการบรรยายและการใช้บทบาทสมมติ ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่ใช้จะเป็น รูปภาพ ภาพโฆษณา ตึกตาผ้า และวีดิทัศน์ ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนจะใช้การประเมินตามสภาพจริง มีการสอบถามจากตัวนักเรียนทั้งก่อนและหลังสอน รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรม ส่วนการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางจะสอนเกี่ยวกับการเดินทางไปกลับให้ปลอดภัย เช่น การใช้รถใช้ถนน การเดินทางในห้องเรียนมีการจัดมุมห้องสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการสอนในเรื่องความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม จะมีการสอนวิธีการใช้และจะมีครูหรือพี่เลี้ยงพาไปด้วยเสมอ ความปลอดภัยในการใช้อาคารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจะสอนการใช้ห้องต่าง ๆ การเดินทางขึ้นลงบันได ในเรื่องความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์หรือของมีคมต่าง ๆ มีการสอนวิธีใช้และข้อระวัง และมีการสอนการป้องกันเกี่ยวกับอันตรายจากพืชและสัตว์ต่าง ๆ สำหรับความปลอดภัยในการเล่นและการใช้สนามเด็กเล่น จะมีการวางกฎ ระเบียบ รวมทั้งมีการตรวจสอบเครื่องเล่น และมีครูหรือพี่เลี้ยงดูแลตลอด

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจะบูรณาการสอดแทรกการป้องกันอุบัติเหตุลงไปในวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะสอนโดยการบรรยาย บทบาทสมมติ และหุ่นผ้า ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่ใช้จะเป็น รูปภาพ ภาพโฆษณา ตึกตาผ้า และวีดีทัศน์ โดยในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนจะใช้การประเมินตามสภาพจริง มีการสอบถามจากตัวนักเรียนทั้งก่อนและหลังสอน รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรม ส่วนการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางจะสอนเกี่ยวกับการเดินทางไปกลับให้ปลอดภัย เช่น การใช้รถใช้ถนน การเดินทางในห้องเรียนมีการจัดห้องเป็นมุมสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการสอนในเรื่องความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม จะมีครูหรือพี่เลี้ยงพาไปด้วยในความปลอดภัยในการใช้อาคารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจะสอนการใช้ห้องต่าง ๆ การขึ้นลงบันได ในเรื่องความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์หรือของมีคมต่าง ๆ จะสอนวิธีใช้และข้อระวังและมีการสอนการป้องกันเกี่ยวกับอันตรายจากพืชและสัตว์ต่าง ๆ สำหรับความปลอดภัยในการเล่นและการใช้สนามเด็กเล่น จะมีการวางกฎ ระเบียบ รวมทั้งมีการตรวจสอบเครื่องเล่น และมีครูหรือพี่เลี้ยงดูแลตลอด

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจะบูรณาการสอดแทรกการป้องกันอุบัติเหตุลงไปในวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะสอนโดยการบรรยายบทบาทสมมติและการใช้หุ่นผ้า ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่ใช้จะเป็น รูปภาพ ภาพโฆษณา ตึกตาผ้าและวีดีทัศน์ โดยในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนจะประเมินผลตามสภาพจริง มีการสอบถามจากตัวนักเรียนทั้งก่อนและหลังสอน รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรม ส่วนการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนจะสอนเกี่ยวกับการเดินทางไปกลับให้ปลอดภัย เช่น การใช้รถใช้ถนน การเดินทางในห้องเรียนมีการแบ่งห้องเป็นมุมสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม จะมีครูหรือพี่เลี้ยงพาไปด้วย ความปลอดภัยในการใช้อาคารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจะสอนการใช้ห้องต่าง ๆ การขึ้นลงบันได ในเรื่องความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์หรือของมีคมต่าง ๆ จะสอนวิธีใช้และข้อระวัง และมีการสอนการป้องกันอันตรายจากพืชและสัตว์ต่าง ๆ สำหรับความปลอดภัยในการเล่นและการใช้สนามเด็กเล่น จะมีการวาง กฎ ระเบียบ รวมทั้งมีการตรวจสอบเครื่องเล่น และมีครูหรือพี่เลี้ยงดูแลตลอด

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุและแนวทางป้องกันอุบัติเหตุ ทั้งกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยในภาพรวม ดังนี้

1. ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ

การเกิดอุบัติเหตุทั้งในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการหกล้ม วิ่งชนกัน และลื่นล้ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวของนักเรียนเอง ที่ยังอยู่ในวัยเด็กการเล่นจึงมีการเล่นโลดโผน รุนแรง มีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ อีกทั้งการที่นักเรียนไม่เชื่อฟังคำเตือน ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับ สุพัตรา เพียนปฐม (2537 : 75-116) และ อรษา ภัทธิยะนันท์ (2532 : 90-110) ที่กล่าวไว้ว่า อุบัติเหตุที่พบบ่อยในโรงเรียนจะเป็นการหกล้ม วิ่งชนกัน และลื่นล้ม เนื่องจากนักเรียนขาดความระมัดระวังตัวและไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

บริเวณโรงเรียนและจำนวนนักเรียนก็อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ คือ เนื่องจากในบริเวณโรงเรียนมีพื้นที่แคบ การจัดวางสิ่งของต่าง ๆ ที่ไม่เป็นระเบียบ รวมทั้งนักเรียนที่มีจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ นักเรียนไม่มีพื้นที่สำหรับเล่น เนื่องจากในบริเวณโรงเรียนมีพื้นที่จำกัด จึงทำให้นักเรียนต้องใช้พื้นที่เดียวกัน ซึ่งอาจเกิดอุบัติเหตุได้

สำหรับการบาดเจ็บพบว่า ส่วนใหญ่เป็นแผลถลอก ฟกช้ำ และเคล็ดขัดยอก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากตัวนักเรียนเองที่มีความประมาท การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ สืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น พื้นที่จากฝนตกแล้วมีน้ำขังหรือน้ำหก รวมทั้งพื้นที่ในบริเวณโรงเรียนที่มีพื้นที่จำกัด ทำให้นักเรียนไม่มีพื้นที่สำหรับเล่นหรือทำกิจกรรม อีกทั้งจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนมาก และมีการทำกิจกรรมในเวลาเดียวกัน จึงทำให้ไม่มีพื้นที่สำหรับนักเรียนน้อยและมีนักเรียนมาก ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุได้ และมีการได้รับบาดเจ็บเป็นแผลถลอก ฟกช้ำ และเคล็ดขัดยอกได้ สอดคล้องกับ ไวท์เบลล์ และมิชซ่า (Waibel and Misra ; 2003 : 167-177) และ อำไพ หวังไพโรจน์กิจ (2528 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ลักษณะการบาดเจ็บของนักเรียนจะเป็นบาดแผลถลอก ฟกช้ำ และเคล็ดขัดยอก

ส่วนของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บ พบว่า ส่วนใหญ่จะเกิดที่บริเวณ หัวเข่า ศีรษะ ข้อศอก และฝ่ามือ ซึ่งสาเหตุมาจากการหกล้ม วิ่งชนกัน และลื่นล้ม ทั้งนี้อาจเนื่องจากวัยของนักเรียน ที่อยู่ในวัยอยากรู้ อยากรอง คึกคะนอง มีการเล่นที่โลดโผน เสี่ยงภัย และการควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่าง ๆ ยังประสานงานกันไม่เต็มที่ จึงอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ สอดคล้องกับ สุพัตรา เพียนปฐม (2537 : 75-116) นันทิยา วงศ์เสรีพิพัฒน์ และ มลขุติ อนุรักษ์ Z2536 :

บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่าส่วนของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บจะเกิดขึ้นที่บริเวณหัวเข่า ศีรษะ และข้อศอก เนื่องจากการเล่นกันของนักเรียนที่ขาดการระมัดระวัง มีการเล่นกันอย่างรุนแรงและโหดโผน

บริเวณที่พบอุบัติเหตุบ่อยที่สุด คือ สนามเด็กเล่น ทั้งนี้เนื่องจากในบริเวณสนามเด็กเล่นมีพื้นที่กว้างและมีเครื่องเล่นสนามประกอบกับจำนวนนักเรียนที่เล่นในสนามเด็กเล่นมีจำนวนมาก อีกทั้งธรรมชาติของเด็กที่อยู่ในวัยซุกซน ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในสนามเด็กเล่น สอดคล้องกับ ลิมปอส และ พีเอส (Limpos and Peek – Asa; 2003 : 101-106) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2534 : 54-58) ที่กล่าวว่า บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งที่สุด คือ บริเวณสนามเด็กเล่น เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีนักเรียนจำนวนมาก การควบคุมดูแลของอาจารย์หรือพี่เลี้ยงอาจทำได้ไม่ทั่วถึงจึงเป็นบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ในด้านช่วงเวลากการเกิดอุบัติเหตุ พบว่า ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุส่วนมากจะเป็นช่วงเวลากลางวัน เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มึ้นักเรียนหลายชั้นพักกลางวันในเวลาเดียวกันหรือไล่เลี่ยกัน ทำให้มีนักเรียนจำนวนมาก และในโรงเรียนมีสถานที่คับแคบไม่มีที่สำหรับให้นักเรียนเล่น และมีนักเรียนในชั้นที่โตกว่าเล่นในเวลาเดียวกัน ซึ่งมีการเล่นที่รุนแรง จึงเป็นช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุได้ สอดคล้องกับ อำไพ หวังไพโรจน์กิจ (2528 : บทคัดย่อ) และ ทาเคตะ (Taketa, 1984 : 208-209) ที่กล่าวว่า ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นในช่วงเวลากลางวันมากที่สุด เนื่องจากเป็นเวลาที่นักเรียนมารวมกันมากและการดูแลของอาจารย์หรือพี่เลี้ยงอาจดูแลไม่ทั่วถึง จึงเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายกว่าช่วงเวลาอื่น

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กการเกิดอุบัติเหตุ เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งเท่ากลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งจากการสังเกตพบว่า อาจเนื่องมาจากบริเวณโรงเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมีพื้นที่น้อย ควบคุมการเล่นของนักเรียนอาจทำได้ดีกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่

2. สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทั้งในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ส่วนใหญ่เกิดมาจากตัวนักเรียนเองมากกว่าเกิดจากสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเนื่องจากธรรมชาติของนักเรียนมีขนาดร่างกายที่เล็กกว่าผู้ใหญ่ ความเล็กของส่วนต่าง ๆ ในร่างกายนี้เองที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ รวมทั้งการประสานงานของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายที่ยังไม่ปกติมีปฏิกิริยาตอบสนองช้า สายตาคาดระยะทางผิดจากความเป็นจริง มีความสามารถหรือประสบการณ์การตัดสินใจที่ด้อยกว่าผู้ใหญ่ ขาดการระมัดระวังตัว ชอบเล่นโหดโผนรุนแรง ชอบ

เล่นสนุกสนานไม่คำนึงถึงความปลอดภัย จึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 86) สุพัตรา เพียนปฐม (2537 : 75-116) สุมาลี อัสวศักดิ์ สกุล (2520 : 35-43) ที่กล่าวว่า สาเหตุของอุบัติเหตุเกิดจากตัวบุคคลหรือตัวนักเรียนเอง เนื่องจากขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรับผิดชอบ ประมาทเลินเล่อไม่รู้จักระมัดระวังตัว ชอบฝ่าฝืน กฎ ระเบียบ มีพฤติกรรมเสี่ยง และบิดามารดาหรือผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ มองข้ามความสำคัญ และไม่สอนวิธีป้องกันอุบัติเหตุ จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

3. แนวทางป้องกันอุบัติเหตุ

3.1 การจัดดำเนินงานด้านการป้องกันอุบัติเหตุ

การจัดดำเนินงานด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ทั้งในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่ต้องการให้โรงเรียนมีนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ ซึ่งเห็นความสำคัญของปัญหาอุบัติเหตุในโรงเรียนที่พบได้บ่อย โดยจากนโยบายจะมีการแบ่งออกเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน ดังนั้น ควรมีการประกาศนโยบายให้ชัดเจน และมีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับ สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร (2546 : 74-80) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2534 : 54-58) ที่กล่าวไว้ว่านโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ ควรมีการประกาศนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุอย่างชัดเจน และมีการประกาศให้ทราบทั่วกันทั้งหน่วยงาน

ส่วนมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ โรงเรียนส่วนใหญ่มาตรการป้องกันอุบัติเหตุ มุมมองเห็นความสำคัญของปัญหา เรื่องอุบัติเหตุ เนื่องจากเป็นแนวทางในการป้องกันอุบัติเหตุที่แต่ละโรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งจะมีทั้งมาตรการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2534 : 54-58) ที่กล่าวไว้ว่า ควรมีมาตรการเพื่อความปลอดภัย โดยมีระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย โดยมีการรวบรวมหลักปฏิบัติด้วยความปลอดภัยที่เหมาะสม ซึ่งมีทั้งการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดูแล มีระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย มีการสำรวจและการฝึกอบรมเพื่อความปลอดภัย

สำหรับเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการนั้น ส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ควบคุม ดูแล ส่งเสริม และจัดการเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ทางโรงเรียนจึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อให้มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุโดยเฉพาะ สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) และสำนัก

งานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2534 : 54-58) ที่กล่าวไว้ว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ โดยมีหัวหน้าสูงสุดหรือ รองหัวหน้าเป็นประธาน ซึ่งคณะกรรมการประกอบด้วยหัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานในสังกัด เป็นคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน

ส่วนการประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่มีการประชุมเพื่อชี้แจงนโยบาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญในการชี้แจงนโยบาย และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อที่จะทำงานร่วมกันจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยมีการประสานงานและร่วมมือกันทำงานในเรื่องการป้องกัน สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84 – 134) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2534 : 54-58) ที่กล่าวไว้ว่า ควรมีการประชุมเพื่อความปลอดภัย โดยการจัดให้มีเดือนละครั้งและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้เข้าร่วมประชุม ชักถาม และแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ และการป้องกันอุบัติเหตุ

ในด้านการจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่มีการจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ ทั้งนี้อาจเนื่องจากทางโรงเรียนต้องการรวบรวมสถิติการเกิดอุบัติเหตุให้ทราบสาเหตุของอุบัติเหตุ ว่ามีสาเหตุจากอะไรบ้าง รวมทั้งเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2534 : 54-58) ที่กล่าวว่า ควรมีการจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุทุกครั้ง เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ และเพื่อจะวางแนวทางแก้ไข ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ได้

การฝึกซ้อมเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ การฝึกซ้อมเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุมีเพียงบางเรื่องเท่านั้น คือ มีการจัดฝึกซ้อมเวลาเกิดไฟไหม้ แต่การจัดฝึกซ้อมเวลาเกิดน้ำท่วมหรือพายุ และการจัดฝึกซ้อมเวลาเกิดแผ่นดินไหวเพียงบางโรงเรียนเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ายังไม่เห็นความสำคัญของการฝึกปฏิบัติเวลาเกิดเหตุการณ์จริงหรือยังไม่เคยประสบเหตุดังกล่าวมาก่อน ซึ่งอาจนำความเสียหายให้ได้ สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2534 : 54-58) ที่กล่าวว่า ควรมีการจัดฝึกปฏิบัติเวลาเกิดอุบัติเหตุ เพื่อที่นักเรียนจะไม่ตกใจและรู้วิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งจะสามารถลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุลงได้อย่างมาก

สำหรับด้านงบประมาณ จากหน่วยงานต้นสังกัดส่วนใหญ่ โรงเรียนไม่ได้รับงบประมาณ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับสนับสนุนในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ หรืออาจรวมกับงบประมาณอื่นของทางโรงเรียน ส่วนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น แต่มีเพียงบางโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ซึ่งเป็นงบประมาณด้าน

การฝึกอบรม และการมอบอุปกรณ์เครื่องใช้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบางโรงเรียนมีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจรวมไปถึงการได้รับความร่วมมือจากสมาคมครูและผู้ปกครองสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต ที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ สอดคล้องกับ รุ่งนภา สง่าแสง (2545 : 103) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีจำนวนมาก จึงทำให้การจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนได้รับการสนับสนุนไม่เต็มที่

3.2 การจัดดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

การจัดดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า สนามของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นพื้นคอนกรีตมีการจัดบริเวณกว้างขวางและสนามเด็กเล่นส่วนใหญ่มีพื้นคอนกรีตและพื้นยางสังเคราะห์ เครื่องเล่นสนามมีจำนวนไม่มากนัก บริเวณสนามมีการจัดไว้เป็นระเบียบเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสนามของโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องมีการใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น พื้นสนามจึงจัดให้เป็นพื้นคอนกรีต เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับ เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2539 : 84-134) และสุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ (2544 : 35-36) ที่กล่าวไว้ว่า สนามในบริเวณโรงเรียนควรมีการจัดระเบียบการใช้ให้ชัดเจน ควรปรับพื้นสนามให้เรียบ ดูแลให้ปราศจากก้อนหิน ต่อไม้ หรือของมีคม และควรมีการแยกสนามเด็กเล่นของเด็กเล็กและเด็กโตออกจากกัน เพราะการเล่นของเด็กโตจะหนักกว่าและอาศัยความแข็งแรงและทักษะในการเล่นมากกว่าเด็กเล็ก

สำหรับห้องพยาบาล โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดห้องพยาบาลไว้โดยเฉพาะ มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ พร้อมมีอาจารย์ดูแลประจำ ทั้งนี้เนื่องจากห้องพยาบาลเป็นส่วนสำคัญและใช้เป็นห้องปฐมพยาบาลในอันดับแรกเป็นการรักษาเบื้องต้น สอดคล้องกับ เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2539 : 84-134) ที่กล่าวว่า ห้องพยาบาลควรมีการจัดไว้เป็นส่วน สอดคล้องกับความสะอาด เรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเทสะดวก มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลและมีอาจารย์คอยควบคุมดูแลห้องพยาบาลอยู่เสมอ

ส่วนการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ มีการจัดไว้เฉพาะ แยกกันต่างหาก เพื่อความสะดวกและปลอดภัย โดยน้ำดื่มมีการติดตั้งเครื่องทำน้ำเย็นไว้ มีเครื่องตัดไฟ พร้อมต่อสายดิน ส่วนน้ำใช้มีการแยกกันไว้ต่างหาก เนื่องจากหากโรงเรียนไม่จัดระบบการบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ดีแล้ว อาจเกิดปัญหาภัยกับโรงเรียนได้ สอดคล้องกับ เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2539 : 84-139) และ สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ (2544 : 29-32) ที่กล่าวว่า การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ในโรงเรียนควรมีการจัดแยกประเภทให้ชัดเจน เพื่อ

ความปลอดภัยและควรมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสมอ ควรมีการจัดน้ำสะอาดสำหรับดื่มและใช้ โดยมีการจัดอ่างน้ำพุสำหรับดื่มและอ่างสำหรับล้างมือไว้ด้วย

ในด้านการระบายน้ำ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดการระบายน้ำ มีฝาบดเรียบร้อย มีการติดตั้งบ่อดักไขมันและมีการทำความสะอาดเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการระบายน้ำ โดยมีการจัดระบบการระบายน้ำ และมีการวางแผนระบายน้ำในบริเวณโรงเรียน เพื่อป้องกันน้ำท่วมบริเวณโรงเรียน สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) ที่กล่าวว่า ควรมีการจัดทำทางระบายน้ำโดยรอบ เพื่อไม่ให้เฉอะแฉะและมีน้ำขังเวลาฝนตก นอกจากนั้นสุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ (2544 : 32-35) ยังกล่าวไว้ว่า โรงเรียนควรมีการจัดทำทางระบายน้ำทั่วบริเวณโรงเรียน โดยระบายน้ำใตโครกลงสู่บ่อดักก่อนที่จะปล่อยน้ำใตโครกลงสู่ที่ระบายน้ำใตโครกสาธารณะ และน้ำใตโครกที่มาจากโรงครัว ควรมีการทำบ่อดักไขมันก่อนที่จะปล่อยน้ำใตโครกลงสู่ที่ระบายน้ำ

ส่วนห้องเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีห้องเรียนเป็นพื้นที่เมนต์ มีบางห้องเรียนปูเสื่อน้ำมัน กระเบื้อง หรือปาร์เก้ เพื่อไม่ให้ในห้องเรียนลื่นจนเกินไป มีการจัดโต๊ะเก้าอี้เพียงพอแก่นักเรียน ห้องเรียนมีขนาดกว้างพอสมควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนให้ความสำคัญของห้องเรียน โดยมีการจัดแบ่งห้องเรียนออกเป็นมุมสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ โต๊ะและเก้าอี้มีความเหมาะสมทั้งขนาดและจำนวนของนักเรียน สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) ที่กล่าวว่า ห้องเรียนควรมีขนาดกว้างขวางพอกับความต้องการของนักเรียน โต๊ะและเก้าอี้ควรมีขนาดเหมาะสมและถูกสุขลักษณะ ควรมีความมั่นคงแข็งแรง สะอาดเรียบร้อยเสมอ เพื่อเป็นการป้องกันอุบัติเหตุ

สำหรับโรงฝึกพลศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดโรงฝึกพลศึกษา โดยเฉพาะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนไม่มีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมพลศึกษา หรือกิจกรรมกลางแจ้งอื่น ๆ โดยเฉพาะจึงต้องใช้พื้นที่บริเวณสนามหน้าเสาธง ห้องประชุม หรือโรงอาหารแทน สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) ที่กล่าวว่า โรงฝึกพลศึกษาควรมีขนาดกว้างพอกับจำนวนนักเรียน และสามารถเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ และมีการแยกไว้เป็นส่วนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้

3.3 การจัดดำเนินการด้านการเรียนการสอน

การจัดดำเนินการด้านการเรียนการสอนทั้งกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ส่วนใหญ่จะมีการบูรณาการลงไปในวิชาหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการนำเอาเรื่องความปลอดภัยลงไปอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า การป้องกันอุบัติเหตุ ต้องมีการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนรู้ว่า อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และสถานที่ ดังนั้น การสอดแทรกกิจกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจึงสามารถที่จะช่วยให้นักเรียนได้รู้ และเข้าใจว่าอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้เสมอ สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการจะเป็นการสอนโดยนำเนื้อหาความรู้จากหลาย ๆ วิชา มาเกี่ยวโยงหรือผสมเป็นการสอนเดี่ยว ซึ่งการสอนนี้จะสอนแบบประสบการณ์ซึ่งมีการถ่ายทอด ความรู้ในลักษณะการให้ความคิดรวบยอดให้กับนักเรียน

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อการเรียนการสอนที่ใช้จะเป็น รูปภาพ ภาพโฆษณา ตึกตาผ้าและวีดิทัศน์ เป็นสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการใช้สื่อดังกล่าวสามารถดึงความสนใจและกระตุ้นการคิด จินตนาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุที่จำเป็นต้องให้เห็นสภาพที่เป็นจริง หากปฏิบัติหรือไม่ ปฏิบัติตาม สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) ที่กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น รวมทั้งกระตุ้นความสนใจและสร้าง แรงจูงใจในการเรียนให้แก่นักเรียนด้วย

สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ที่ใช้จะเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีการสอบถามจากตัวนักเรียนทั้งก่อนและ หลังสอน รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งการประเมินผลดังกล่าวสามารถวัดผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประเมินผลมีการประเมินผลก่อนการเรียนการสอน เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อทราบความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน ส่วนการประเมินผลหลังสอน เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหรือไม่ ในเรื่องการป้องกัน อุบัติเหตุ และการประเมินพฤติกรรม เพื่อที่จะทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เกี่ยวกับการ ป้องกันอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตาม สอดคล้องกับ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2539 : 84-134) ที่กล่าวว่า การประเมินผลก่อนการสอนเพื่อทราบพื้นฐานประสบการณ์และความต้องการของผู้เรียน ส่วน การประเมินผลหลังการสอนแล้วเพื่อทราบความสัมพันธ์ของผลการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ และการสังเกตพฤติกรรมเพื่อทราบพฤติกรรมความเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังสอนของนักเรียน แต่ละคน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใครขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

ด้านการจัดการ

1. กำหนดมาตรการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ กฎ ระเบียบ ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุม และแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ
2. นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุที่โรงเรียนมีการกำหนดไว้ ควรมีการชี้แจงให้ทุกคนทราบและมีการนำไปใช้
3. ควรมีการติดตามและประเมินผลการป้องกันอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. โรงเรียนควรมีการจัดฝึกซ้อมปฏิบัติตัวเวลาเกิดไฟไหม้ เวลาเกิดน้ำท่วมหรือพายุ และเวลาเกิดแผ่นดินไหวเพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนเพื่อนำไปปฏิบัติได้ และไม่ตื่นตระหนกหากเกิดเหตุการณ์จริง

ด้านบุคลากร

1. โรงเรียนควรมีการจัดประชุมเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้เข้าประชุม ชักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ
2. โรงเรียนควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้กับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ
3. สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครควรพิจารณาจัดสรรบุคลากรผู้ดูแลหรือรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ

ด้านงบประมาณ

1. เนื่องจากงบประมาณสนับสนุนจากกรุงเทพมหานครและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลมีจำกัด ดังนั้นถ้าโรงเรียนสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็อาจจะได้รับเงินสนับสนุนจากชุมชนหรือองค์กรเอกชนด้วย
2. สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพิ่มตามความเหมาะสมของโรงเรียน

ด้านอาคารสถานที่

1. โรงเรียนควรมีการจัดสำรวจภายในบริเวณโรงเรียน และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
2. สถานที่ตั้งตู้ทำน้ำเย็น ควรยกพื้นสูงและติดตั้งเซฟตี้คัท (Safety - Cut) ต่อสายดินหรือมีฉนวนหุ้มป้องกันไฟรั่ว

ด้านการเรียนการสอน

1. ควรมีการจัดการเรียนการสอนเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ โดยมีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ในระดับชั้นอนุบาลขึ้นไป เพื่อให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ
2. ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ
3. ควรมีการจัดสัปดาห์รณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ความรู้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจการป้องกันอุบัติเหตุ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องอุบัติเหตุและแนวทางป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดกับนักเรียนอนุบาล ในสังกัดอื่น เพื่อที่จะได้ทราบถึง ข้อมูล สภาพ และแนวทางป้องกันอุบัติเหตุของโรงเรียนสังกัดต่าง ๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง อุบัติเหตุและแนวทางป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดกับนักเรียนในระดับชั้นเรียนอื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย